EKOMATCENTRUM
MARKNADSRAPPORT 2021

Ekologiskt i statliga verksamheter 2020

INNEHÅLL

Inledning 3
Resultat 4
Livsmedelsinköp 4
Mål för ekologiskt 7
Avtal med entreprenörer 9
Andel ekologiska livsmedel 12
Finansiering av ekologiskt 14
Ekologiskt i framtiden 14
Klimatgaser och CO2e 15
Diskussion 16
Bilaga 1 18
Medverkande i undersökningen

Inledning

Inledning

Bakgrund
Ekomatcentrum har sedan 1999 samlat in statistik från kommuner och regioner för att kartlägga inköpen av ekologiska livsmedel i offentlig sektor. Utifrån den insamlade statistiken rankas landets alla kommuner och regioner i den årliga Ekomatsligan. Med bidrag från Jordbruksverket kompletteras undersökningen med en kartläggning av livsmedelsinköpen hos statliga verk och myndigheter 2018 till 2020.

Mål och delmål för ekologiskt
2017 antog riksdagen en ny livsmedelsstrategi, samtidigt som ett nytt nationellt mål för offentlig sektor sattes av regeringen: 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter år 2030.

Syften
Kartläggningens syfte är att följa effekterna av det nationella 60 procents målet i den statliga sektorn samt att bidra till en ökad användning av ekologiska livsmedel och hållbara val av livsmedel och råvaror.

Undersökningen
2021 (avser 2020 års livsmedelsinköp) är tredje året som Ekomatcentrums kartlägger ekoinköp i statliga verk och myndigheter. Bland de svarande återfinns myndigheter med eller utan egen måltidsverksamhet, universitet och högskolor samt länsstyrelser. Verksamheter skiljer sig åt vad gäller livsmedelsinköp. Några myndigheter bedriver full måltidsverksamhet medan andra endast köper kaffe samt frukt och i någon mån catering.

Enkäten
De verksamheter som var aktuella för undersökningen kontaktades via mejl i februari 2021. En länk till den digitala enkäten skickades ut med mejl i februari 2021 och följdes upp med påminnelser per mejl och telefon i mars och april

Urval och svarsfrekvens
Sammantaget skickades enkätundersökningen till 16 statliga verk och myndigheter, 9 universitet och högskolor samt 21 länsstyrelser. Av dessa besvarade 34 enkäten, en svarsfrekvens på 74 procent. En lägre andel jämfört med året innan då svarsfrekvensen var 86 procent.

Eva Fröman
Ekomatcentrum 2021

Eko-Mat Centrum

Resultat

Livsmedelsinköp

Undersökningen omfattar verksamheter med olika typer av livsmedelsinköp. Några bedriver måltidsverksamhet, det vill säga frukost, lunch och middag. Andra köper mat framför allt i samband med möten, seminarier och konferenser, ofta genom catering. Ytterligare några har ingen daglig måltidsverksamhet men frukt, kaffe, te och fikabröd till personalen. Vi frågade vilka typer av livsmedelsinköp myndigheterna har och hur de gör sina livsmedelsinköp. Frågorna avser endast inköp finansierade med statliga medel.

Vilka typer av livsmedelsinköp har verksamheterna?

Flera svarsalternativ kunde anges på frågan om livsmedelsinköp. Merparten av inköpen utgör kaffe, te, frukt och fikabröd till personalen samt inköp i samband med konferenser och dylikt. Nästan alla, 97 procent, svarade att de köper kaffe och te till personalen. Nästan lika många, 91 procent, köper frukt och 82 procent, fikabröd. Nästan 70 procent svarade att man beställer cateringmat vid konferenser och liknande aktiviteter och 53 procent uppgav att man även gjorde egna livsmedelsinköp till konferenser. 4 st svarade att de bedriver fullskalig måltidsverksamhet. Exempel på ”Andra livsmedelsinköp” var mjölk och inköp av livsmedel till restaurangutbildning och forskningsprojekt.

Diagram 1. 13 procent (5 st) uppger att de bedriver måltidsverksamhet. Majoriteten köper främst frukt, kaffe, te och fikabröd till personalen samt anlitar cateringföretag vid konferenser och liknande aktiviteter. 34 st besvarade frågan om typ av livsmedelsinköp.

Resultat

Hur gör verksamheterna sina livsmedelsinköp?
Även här var det möjligt att välja flera svarsalternativ. Vanligast förekommande var inköp via entreprenör eller grossist kombinerat med inköp i fysisk livsmedelsbutik. 26 st respondenter gjorde sina inköp via entreprenör och 21 via grossist. 17 gjorde inköp direkt i fysiska livsmedelsbutiker och 4 i livsmedelsbutik på nätet. I kommentarerna vid svarsalternativet ”På annat sätt” förtydligade några respondenter att man gjorde inköp via upphandlat avtal. Även torghandel med lokala livsmedelsprodukter uppgavs som annat sätt att göra inköpen.

Diagram 3. 71 procent av respondenterna hade satt upp mål för ekologiskt.

Mål för ekologiskt

Hur ser de statliga verksamheternas ambitioner för ekologiska livsmedel ut? Vi frågade om de hade tagit beslut eller satt upp mål om att köpa ekologiska livsmedel.

71 procent av de statliga verksamheterna hade någon form av beslut eller mål om att köpa ekologiskt.

71 procent svarade att de hade någon form av beslut eller mål för ekologiskt, 8 procentenheter fler än året innan då 63 procent uppgav att de hade ett mål eller beslut om att öka ekoinköpen.

Resultat

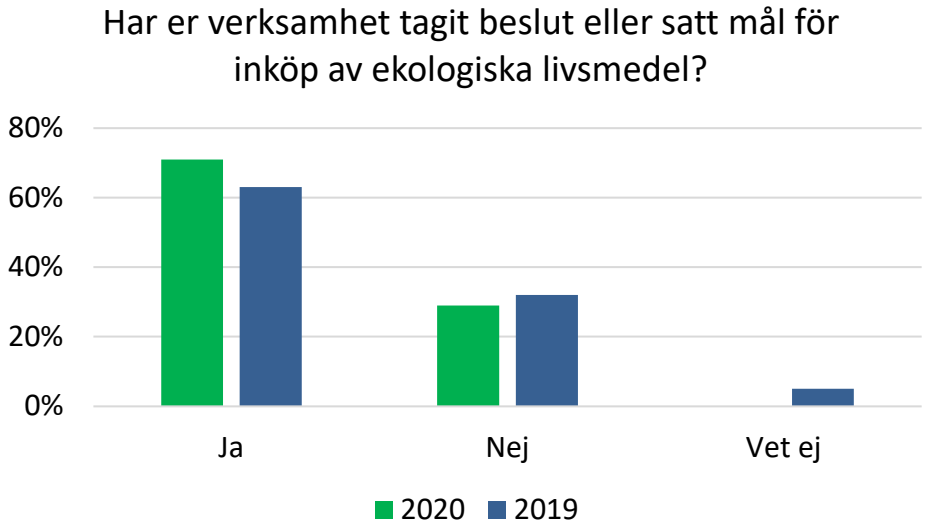

Diagram 3. 71 procent av de statliga verksamheterna hade någon form av beslut eller mål om att köpa ekologiskt.

Det är intressant att jämföra med kommuner och regioner där utvecklingen gått åt andra hållet och andelen som har ekomål gått ner från 88 procent 2017 till 67 procent 2020.

Det är intressant att jämföra med kommuner och regioner där utvecklingen gått åt andra hållet och andelen som har ekomål blir färre varje år.

Olika typer av mål för ekologiskt

Målen för inköp av ekologiska livsmedel kan se olika ut. De kan avse en procentuell andel av de totala livsmedelsinköpen eller att tillagningsköken ska KRAV-certifieras. Mål kan vara tidsbestämda eller sakna tidsbegränsning.

Det var något förvånande fler, 26 procent, som uppgav att de hade mål om KRAV-certifiering av köken eller upphandlingen än som hade procentmål, 24 procent. 15 procent angav att de har andra mål än de förvalda alternativen och 12 procent att de endast har rekommendationer om att köpa ekologiskt.

Resultat

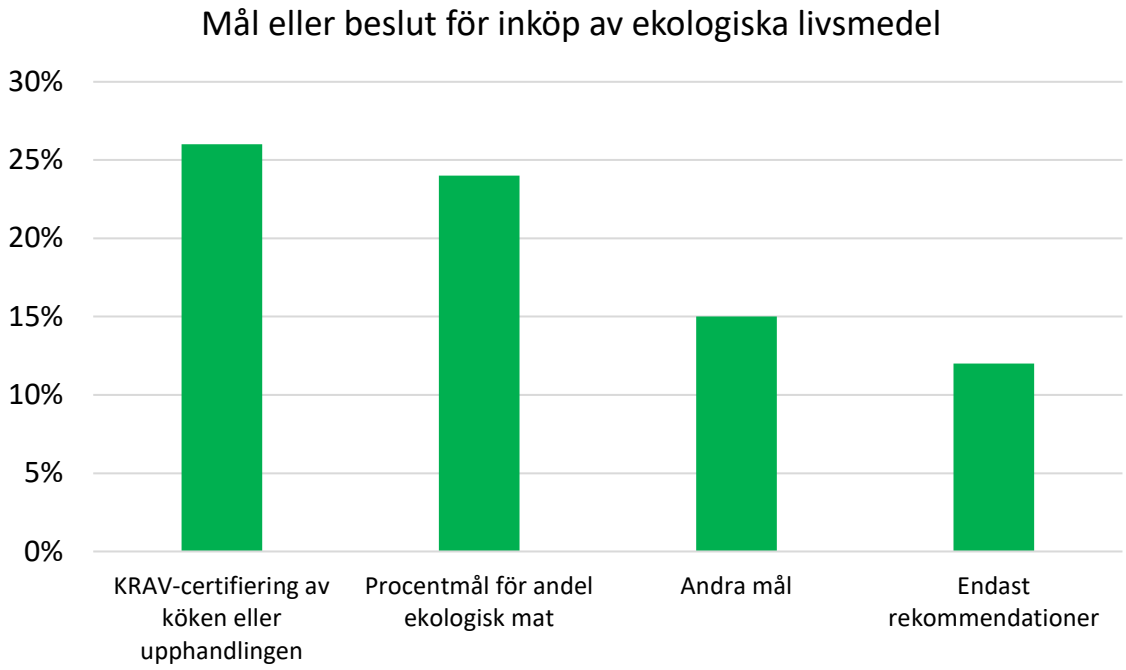

Diagram 4. Minst vanligt rekommendationer för ekologiska inköp i verksamheterna. Vanligast var KRAV-certifiering av köken eller upphandlingen.

Andelen ekologiskt i de uppsatta målen varierade mellan 20 och 100 procent. Det var dock endast hälften av verksamheterna med procentmål som också hade en tidsplan för att uppnå målet.

Kombinationer av mål för andelen ekologiskt av totala inköp och beslut för enskilda livsmedel förekom också. Till exempel att andelen ekologiskt av totala inköp ska vara 25 procent till år 2022, parallellt med ett beslut om att kaffe och bananer ska vara till 100 procent ekologiska och 50 procent KRAV-märkta.

Det var något förvånande fler, 26 procent, som uppgav att de hade mål om KRAV-certifiering av köken eller upphandlingen, än som hade procentmål, 24 procent.

I kommentarerna nämndes även andra typer av mål. Till exempel att inköpen ska vara ekologiska, närproducerade och Fairtrade-märkta för kaffe och te.

Resultat

Avsaknad av mål för ekologiskt

De respondenter som saknade mål för ekologiskt fick följdfrågan om varför de saknade mål.
55 procent valde svarsalternativet ”Annan orsak” och hänvisade i kommentarerna bland annat till att frågan hanteras separat i varje upphandling eller att man uppmuntrar beställarna att köpa ekologiska livsmedel. 27 procent svarade att de inte visste, 18 procent att verksamheten är på gång med att ta fram ett mål.

Diagram 5. Totalt 11 svar. Orsaker till avsaknad av mål för ekologiska livsmedel.

Avtal med externa entreprenörer

Vi ville veta om verksamheterna i undersökningen hade avtal med externa entreprenörer för hela eller delar av livsmedelsinköpen, samt om de ställde krav på ekologiska livsmedel i avtalen.

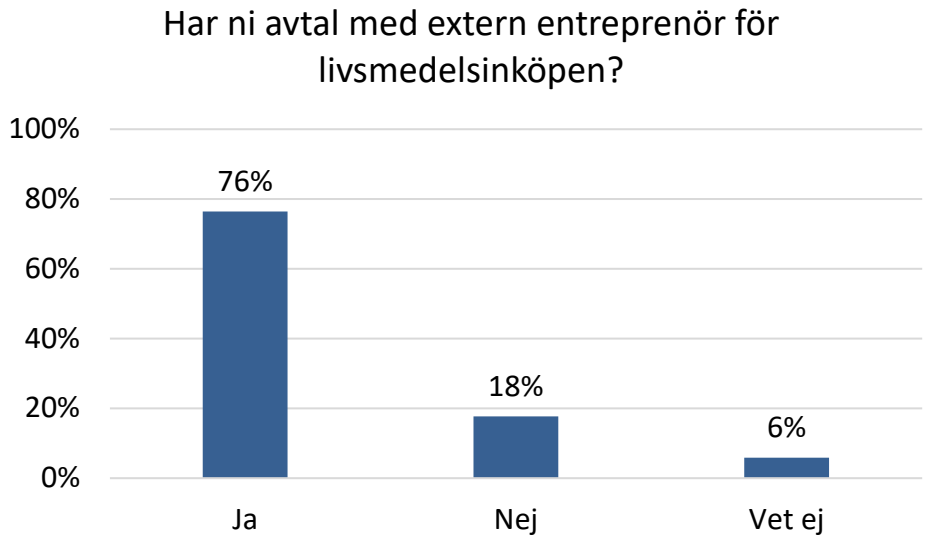

Diagram 7. 76 procent av respondenterna hade avtal med externa entreprenörer.

Majoriteten av respondenterna, 76 procent, hade avtal med externa leverantörer för hela eller delar av livsmedelsinköpen, 18 procent hade det inte.

Krav på ekologiska livsmedel i avtal med entreprenörer

De respondenter som hade avtal med entreprenörer fick frågan om de ställde krav på ekologiska livsmedel i avtalen. Majoriteten, 82 procent, hade någon form av krav på ekologiskt. 7 procent ställde inte några krav på ekologiskt och 11 procent svarade att de inte visste.

Resultat

Merparten av respondenterna ställde krav på att vissa specifika livsmedel skulle vara ekologiska till en viss del eller till 100 procent. De vanligaste livsmedlen där de ställde krav på ekologiskt var kaffe, te, mjölk och frukt.

De vanligaste livsmedlen där man ställde krav på ekologiskt var kaffe, te, mjölk och frukt.

29 procent av respondenterna hade krav på en specifik andel ekologiskt av de totala inköpen från entreprenören. Andelen ekologiskt som de ställde krav på varierar mellan 20 och 100 procent.

En respondent krävde 50 procent eko av vikten i fruktkorgar och 100 procent ekologiskt kaffe och te vid catering. En annan att ekologiskt ska finnas om avrop önskas.

Ekologiskt ska finnas om avrop önskas.

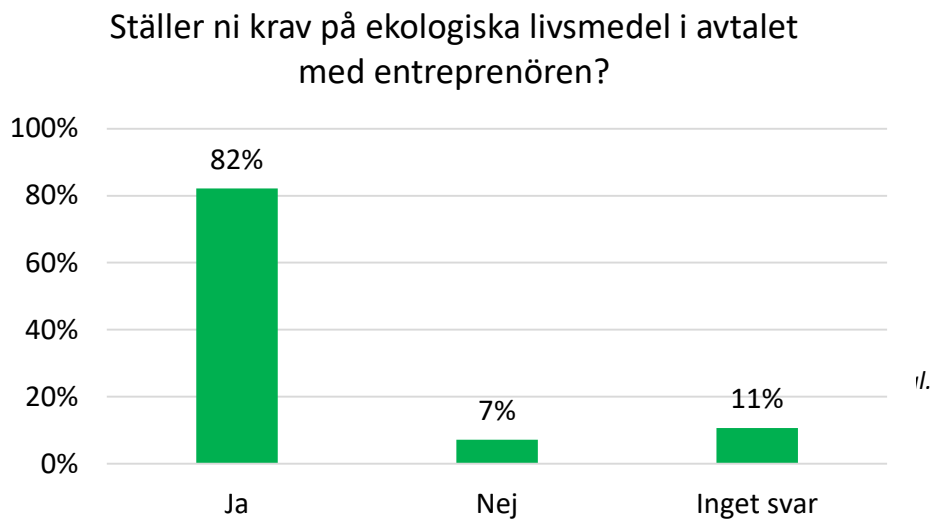

Diagram 8. 42 procent av respondenterna använde sig av Kammarkollegiets ramavtal.

Ramavtal upphandlade av Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet

Vi frågade verksamheterna i undersökningen om de använde sig av Kammarkollegiets upphandlade ramavtal vid inköp av livsmedel och catering. 44 procent uppgav att de använde sig av ramavtalet. Lika många svarade att de inte använde sig av Kammarkollegiets ramavtal. 10 procent svarade att de inte visste. Det var framför allt Länsstyrelser som uppgav att de använder sig av ramavtalet, samt Skatteverket, Polismyndigheten och 2 universitet.

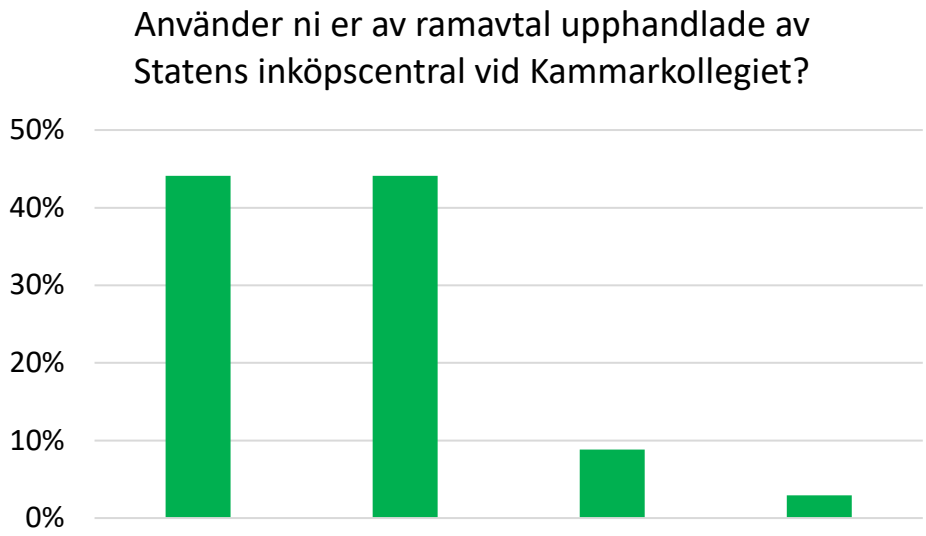

Diagram 8. 42 procent av respondenterna använde sig av Kammarkollegiets ramavtal.

Resultat

Andel ekologiska livsmedel

Ekomatcentrum har ställt samman inköpsstatistik för ekologiska inköp i statliga verksamheter sedan 2019 (statistik från 2018). Av de 34 statliga verksamheter som besvarat enkäten har 21 kunnat ange sina ekologiska inköpsandelar. Det innebär att 62 procent av respondenterna lämnade uppgifter för hela eller delar av statistiken för sina livsmedelsinköp. Dessa var 11 länsstyrelser, 8 myndigheter och 2 universitet.

Ett flertal verksamheter hade svårigheter med att få fram statistik över sina inköp av ekologiska livsmedel. Det var bland annat Jordbruksverket, Naturvårdsverket, Sveriges Lantbruksuniversitet samt Kronofogdemyndigheten. Det är lite anmärkningsvärt att flera statliga verksamheter, specialiserade på livsmedelsproduktion och miljöfrågor inte hade ordning på sina ekologiska livsmedelsinköp. Särskilt då det finns nationella mål för både ekologisk produktion och konsumtion.

Ett flertal verksamheter hade svårigheter med att få fram statistik över sina inköp av ekologiska livsmedel.

Det var bland annat;
Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Sveriges Lantbruksuniversitet samt Kronofogdemyndigheten.

Orsakerna till varför man inte kunde redovisa de ekologiska inköpen varierade. Påfallande många hänvisade till att de inte hade inköpen av ekologiskt särredovisade. Andra orsaker var att de saknade avtal för catering och några hänvisade till Coronapandemin och att många jobbat hemifrån och därför har inköpen varit mindre än vanligt.

Merparten av de statliga verksamheterna bedriver inte någon måltidsverksamhet. Deras livsmedelsinköp gällde främst kaffe, te, frukt och fikabröd för personalens räkning samt catering för konferenser och dylikt.

Bland de som hade begränsade inköp eller uppgav statistik endast för delar av sina inköp fanns exempel på 100 procent ekologisk frukt till personal, 100 procent ekologiskt kaffe och 90 procent ekologiskt för alla inköp av frukt, kaffe och te till personal.

Hos de myndigheter som tillhandahöll ett betydande antal måltider på daglig basis och därmed hade de största livsmedelsinköpen mätt i kronor, låg andelen ekologiskt mellan 4 och 68 procent.

Ekonomisystem utan möjlighet till uppföljning av ekologiska inköp

I slutet av enkäten hade respondenterna möjlighet att lämna synpunkter. Påfallande många tog här upp svårigheter med att få fram inköpsstatistik avseende ekologiska livsmedel. Det verkar vara ett vanligt förekommande problem att man använder sig av system som inte särredovisar ekologiskt. Även Coronapandemin har påverkat möjligheten att lämna fullständig statistik enligt flera respondenter, eftersom en stor del av personalen jobbat hemifrån under 2020.

Resultat

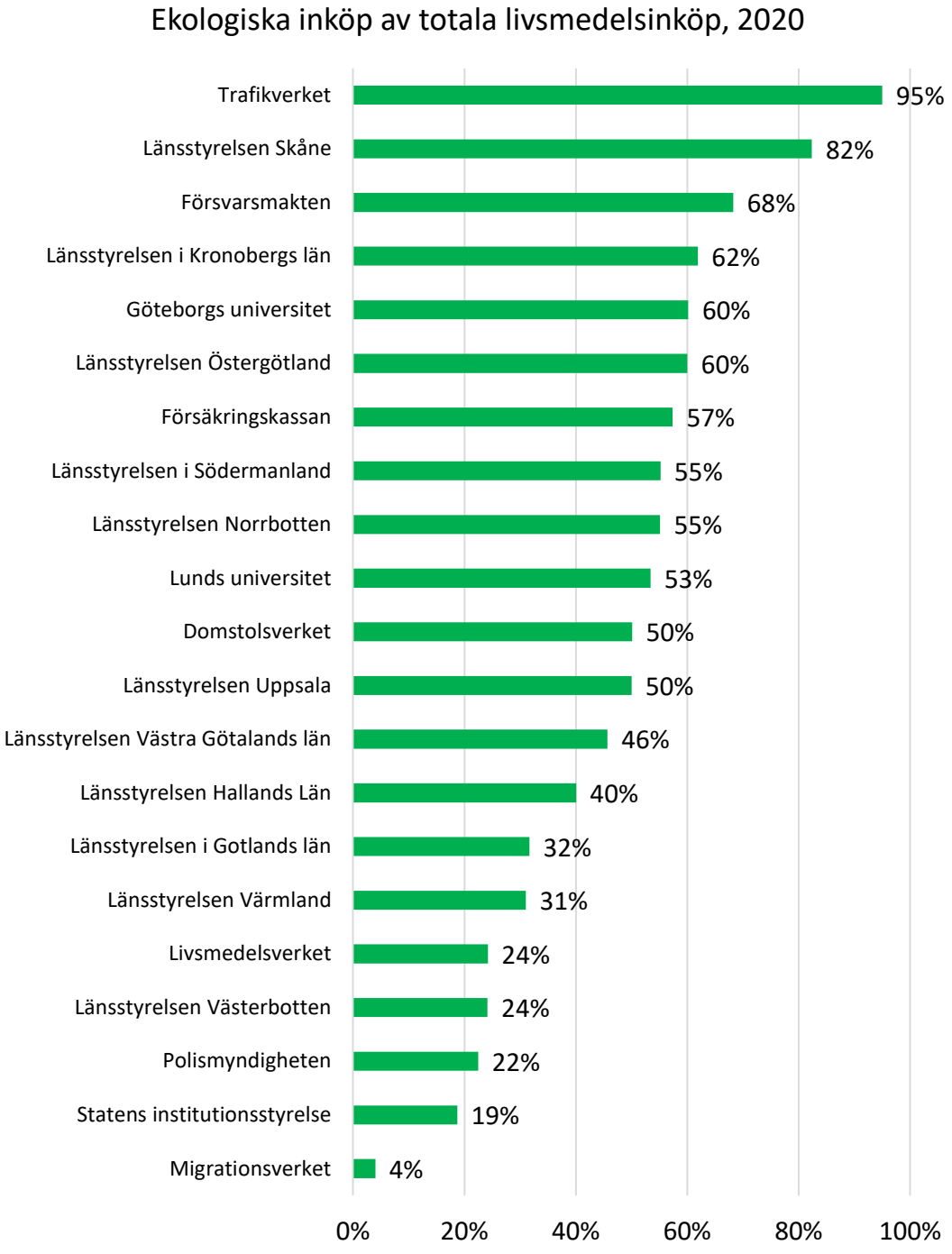
Ekologiska inköp av totala livsmedelsinköp, 2020
Trafikverket 95%
Länsstyrelsen Skåne 82%
Försvarsmakten 68%
Länsstyrelsen i Kronobergs län 62%
Göteborgs universitet 60%
Länsstyrelsen Östergötland 60%
Försäkringskassan 57%
Länsstyrelsen i Södermanland 55%
Länsstyrelsen Norrbotten 55%
Lunds universitet 53%
Domstolsverket 50%
Länsstyrelsen Uppsala 50%
Länsstyrelsen Västra Götalands län 46%
Länsstyrelsen Hallands Län 40%
Länsstyrelsen i Gotlands län 32%
Länsstyrelsen Värmland 31%
Livsmedelsverket 24%
Länsstyrelsen Västerbotten 24%
Polismyndigheten 22%
Statens institutionsstyrelse 19%
Migrationsverket 4%
0%
20%
40%
60%
80%
100%

Resultat

Extra finansiering för inköp av ekologiskt

Vi frågade om verksamheterna haft någon extra finansiering för inköp av ekologiska livsmedel. Majoriteten, 74 procent, uppgav att det inte fått någon extra finansiering för inköp av ekologiska livsmedel. 3 procent (1 enhet) svarade att de fått extra finansiering under året för att köpa ekologiska livsmedel.

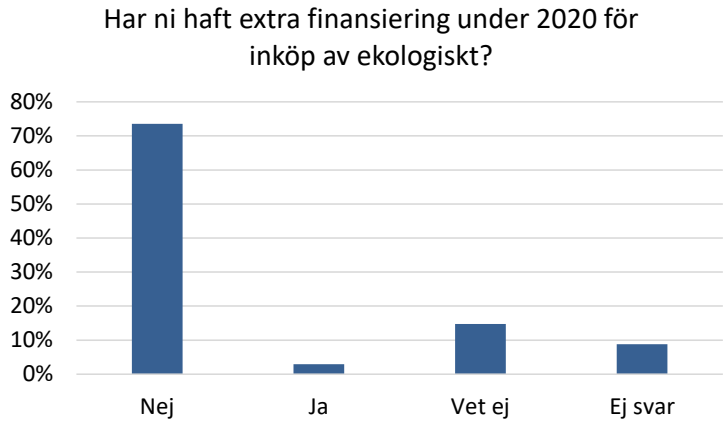

Diagram 9. En respondent, uppgav att man haft extra finansiering för ekologiska inköp under året.

Ekologiskt i framtiden

På frågan om verksamheten planerade att öka sina inköp av ekologiskt i framtiden svarade nästan hälften att man planerade för en ökning. 35 procent svarade att de inte visste och 9 procent (3 verksamheter) svarade att de inte kommer att öka de ekologiska inköpen i framtiden.

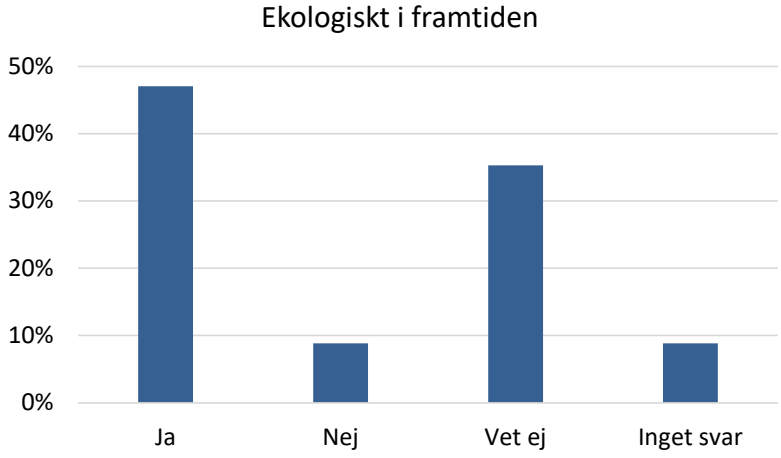

Diagram 11. 50 procent av respondenterna planerade att öka sina inköp av ekologiska livsmedel.

Mål eller beslut om att minska CO2e från livsmedelsinköpen

På frågan om de statliga verksamheterna arbetar med att minska utsläppen av växthusgaser från livsmedelsinköpen var det endast fyra som svarade ja. Majoriteten, 71 procent svarade nej och 15 procent visste inte.

Några uppgav att de delvis beräknar CO2e-utsläppen. En svarade att man på sätt och vis gör det, men att de inte har verktyg för att kunna mäta och att de har för avsikt att upphandla ett verktyg för beräkning av CO2e framöver. Under tiden jobbar de med att minska CO2e genom att öka antalet vegetariska måltider som serveras på institutionen. till 2,5 gånger per vecka 2022.

”Vi klimatberäknar inte alla inköp. För inköp av frukt redovisas CO2e för transporter.”

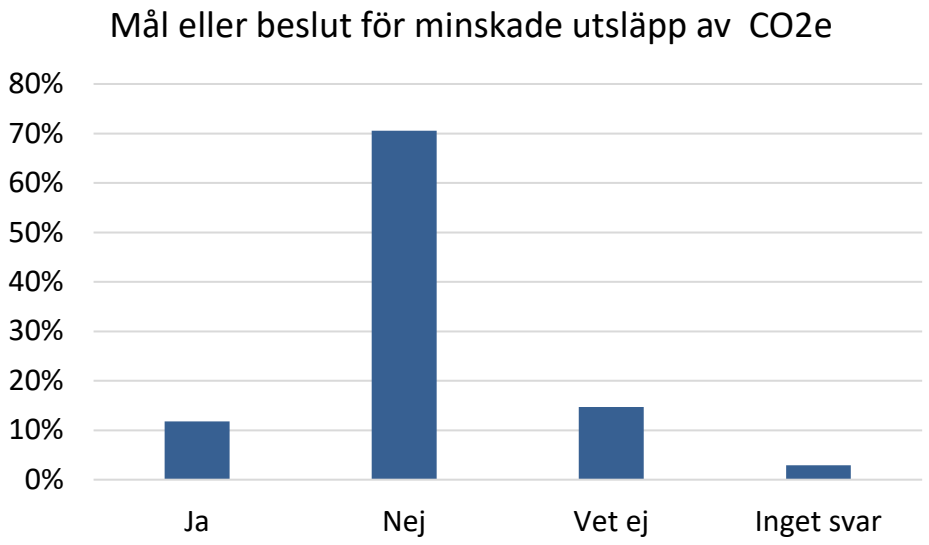

Diagram 6. Endast några få statliga verksamheter har tagit beslut eller mål om att minska CO2e från livsmedelsinköpen.

Diskussion

Ambitioner, mål och mätbarhet

Det finns ambitioner att köpa hållbart producerade livsmedel bland många av de statliga verksamheterna. Men en viss tveksamhet har smugit sig in det senaste året. På frågan om man planerar att öka sina inköp av ekologiskt svarade mindre än hälften att man planerade för en ökning. 2019 var det fler som svarade att de hade ambitionen att öka inköpen. I år var det fler som var tveksamma och svarade att de inte visste.

Däremot var det 71 procent som uppgav att de har mål för att öka inköpen av ekologiskt, 8 procentenheter fler än 2019.

Några särskilda ekonomiska satsningar på ekologiska livsmedel har inte gjorts i de statliga verksamheterna under 2020. Endast en respondent uppgav att man haft extra finansiering för att täcka eventuella merkostnader för ekologiskt 2020.

Det var mycket vanligt med höga ekomål för inköp av vissa produktgrupper, till exempel att kaffe, te eller frukt. Av de verksamheter som hade ett mål för ökade ekologiska inköp, var det flest som hade mål om KRAV-certifierade kök eller upphandling, fler än som hade procentmål för ekologiska inköp. Det var dock endast hälften av dessa som också hade en tidsplan för att uppnå målet. Kommentarerna visade att även tidsplaner kan utformas på olika sätt och var mer eller mindre mätbara. Ett mål om en procentuell andel ekologiskt av totala inköp till ett visst årtal, till exempel ”50 procent ekologiskt till år 2024” har en bra mätbarhet. Ett mål som ”En årlig ökning med 1,5 procent” är mätbart trots att det inte är tidsatt med ett årtal, medan målet ”En ökning framöver” är svårt att mäta.

71 procent uppgav att de hade mål för ökade inköp av ekologiskt.

Påverka genom krav på entreprenörer

Många statliga myndigheter gör stora delar av sina livsmedelsinköp via entreprenörer. 76 procent av respondenterna hade avtal med externa entreprenörer för hela eller delar av livsmedelsinköpen. Att ställa krav på ekologiskt i avtalen är ett effektivt sätt att påverka andelen ekologiskt hos den enskilda verksamheten, men också utvecklingen mot en hållbar livsmedelskedja i stort. Vanligast förekommande var krav på att vissa livsmedel ska vara ekologiska, till exempel kaffe eller frukt. Några ställde krav på att en procentuell andel av den totala leveransen ska vara ekologisk eller att ekologiskt i någon mån ska finnas tillgängligt att beställa. Här finns utrymme för högre ambitioner.

Kommentarerna visade att ett flertal respondenter saknar krav på att entreprenören ska återrapportera andelen ekologiskt. Det försvårar uppföljningen av såväl kraven i avtalen som verksamheternas egna mål för ekologiskt.

44 procent av respondenterna uppgav att de använder sig av Kammarkollegiets ramavtal. Lika många, 44 procent gjorde det inte. Det var i vilket fall fler som använde ramavtalet 2020 än 2019. Det är mycket positivt att miljökriterierna fått större utrymme i dessa och att det finns möjlighet att prioritera ekologisk mat.

Diskussion

Delmål och uppföljning

Att sätta upp och utvärdera delmål är ett bra sätt att följa effekten av mål och ambitioner. För 2020 års statistik är Ekomatcentrums delmål 41 procent ekologiskt i offentlig sektor. I kommuner och regioner har den genomsnittliga andelen ekologiskt för första gången på tjugo år gått ner under pandemiåret 2020. Andelen ekologiskt var 38 procent i kommuner och regioner 2020, 3 procentenheter från delmålet 41 procent.

För att följa upp delmålen krävs att inköpen av ekologiskt redovisas. Påfallande många respondenter lämnade kommentarer om svårigheter med att få fram statistik över sina inköp av ekologiska livsmedel. Att så många myndigheter, högskolor, universitet och länsstyrelser saknar möjlighet att särredovisa inköpen av ekologiska livsmedel är anmärkningsvärt. Och särskilt anmärkningsvärt är att universitet och myndigheter som har matproduktionen och miljöfrågorna som sina huvudfrågor inte har ambitionerna att sätta mål för och följa upp de ekologiska inköpen.

Ett flertal verksamheter hade svårigheter med att få fram statistik över sina inköp av ekologiska livsmedel.

Det var bland annat Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Sveriges Lantbruksuniversitet samt Kronofogdemyndigheten.

Att särredovisa inköpen av ekologiska livsmedel behöver inte göras manuellt. Det finns flera system på marknaden för att beräkna såväl andelen ekologiskt som klimatpåverkan för livsmedelsinköp. Sådana system används av ungefär 80 procent av landets kommuner och regioner.

Livsmedelsrelaterade klimatutsläpp

När det gäller matens klimatpåverkan återstår en del att göra. Drygt 60 procent av respondenterna i undersökningen saknade mål för att minska de livsmedelsrelaterade utsläppen av klimatgaser. Endast 12 procent, dvs 4 st, svarade att de mäter klimatutsläppen från livsmedelsinköpen. Resterande 88 procent, mätte inte eller visste inte om de mätte klimatutsläppen. Myndigheter som Naturvårdsverket, SLU och Jordbruksverket hörde till dem som inte mätte Co2e. Här borde, till exempel Naturvårdsverket, ha legat i framkant.

Myndigheter som Naturvårdsverket, SLU och Jordbruksverket hörde till dem som inte mätte Co2e.

Bilaga 1

Statliga verk och myndigheter som bjudits in till enkätundersökningen, sorterade efter antal anställda

NAMN	ANTAL ANSTÄLLDA
Polismyndigheten	> 10 000
Kriminalvården	> 10 000
Arbetsförmedlingen	> 10 000
Försvarsmakten	> 10 000
Skatteverket	> 10 000
Försäkringskassan	> 10 000
Migrationsverket	5 000 - 9 999
Domstolsverket	5 000 - 9 999
Uppsala universitet	5 000 - 9 999
Karolinska institutet	5 000 - 9 999
Stockholms universitet	5 000 - 9 999
Göteborgs universitet	5 000 - 9 999
Lunds universitet	5 000 - 9 999
Trafikverket	5 000 - 9 999
Regeringskansliet	4 000 - 4 999
Försvarets Materielverk	3 000 - 3 999
Umeå universitet	3 000 - 3 999
Linköpings universitet	3 000 - 3 999
Sveriges Lantbruksuniversitet	3 000 - 3 999
Kungliga Tekniska Högskolan	3 000 - 3 999
Statens Institutionsstyrelse	3 000 - 3 999
Kronofogdemyndighete	2 000 - 2 999
Jordbruksverket	1 000 - 1 999
Livsmedelsverket	500 - 999
Naturvårdsverket	500 - 999

Länsstyrelser som bjudits in till enkätundersökningen, sorterade efter antal anställda

NAMN	ANTAL ANSTÄLLDA
Länsstyrelsen Skåne	500 - 999
Länsstyrelsen Stockholm	500 - 999
Länsstyrelsen Västra Götaland	500 - 999
Länsstyrelsen Dalarna	200 - 499
Länsstyrelsen Gävleborg	200 - 499
Länsstyrelsen Halland	200 - 499
Länsstyrelsen Jämtland	200 - 499
Länsstyrelsen Jönköping	200 - 499
Länsstyrelsen Kalmar	200 - 499
Länsstyrelsen Kronoberg	200 - 499
Länsstyrelsen Norrbotten	200 - 499
Länsstyrelsen Uppsala	200 - 499
Länsstyrelsen Värmland	200 - 499
Länsstyrelsen Västerbotten	200 - 499
Länsstyrelsen Västernorrland	200 - 499
Länsstyrelsen Örebro	200 - 499
Länsstyrelsen Östergötland	200 - 499
Länsstyrelsen Blekinge	100 - 199
Länsstyrelsen Gotland	100 - 199
Länsstyrelsen Södermanland	100 - 199
Länsstyrelsen Västmanland	100 - 199

Statliga verk och myndigheter som helt eller delvis besvarat enkätundersökningen

Domstolsverket
Försvarsmakten, inkluderar Försvarets Materielverk
Försäkringskassan
Göteborgs universitet
Jordbruksverket
Kronofogdemyndigheten
Linköpings universitet
Livsmedelsverket
Lunds universitet
Migrationsverket
Naturvårdsverket
Polismyndigheten
Skatteverket
SLU, Sveriges Lantbruksuniversitet
Statens Institutionsstyrelse
Stockholms universitet
Sveriges Lantbruksuniversitet
Trafikverket
Umeå universitet
Uppsala universitet

Länsstyrelser som helt eller delvis besvarat enkätundersökningen
Länsstyrelsen Gotland
Länsstyrelsen Hallands Län
Länsstyrelsen Jämtland
Länsstyrelsen Kalmar
Länsstyrelsen Kronoberg
Länsstyrelsen Norrbotten
Länsstyrelsen Skåne
Länsstyrelsen Stockholm
Länsstyrelsen Södermanland
Länsstyrelsen Uppsala
Länsstyrelsen Värmland
Länsstyrelsen Västerbotten
Länsstyrelsen Västernorrland
Länsstyrelsen Västra Götaland
Länsstyrelsen Östergötland

Statliga verk och myndigheter som inte besvarat enkätundersökningen
Arbetsförmedlingen
Kriminalvården
Kungliga Tekniska Högskolan

Länsstyrelser som inte besvarat enkätundersökningen
Länsstyrelsen Blekinge
Länsstyrelsen Dalarna
Länsstyrelsen Gävleborg
Länsstyrelsen Jönköping
Länsstyrelsen i Västmanland
Länsstyrelsen i Örebro län